

чи математичною величиною, є лише суб'єктивним сію собом вимірювання тривалості.

Література

1. Бергсон А. Творческая эволюция. - М.: Терра-Книжный клуб Канон-пресс-Ц, 2001. - 384 с.
2. Лейбниц Г.В. Переписка с Кларком / Сочинения в 4-х томна Т. 1.-М.: Мысль, 1982.-636 с.

Найдъонов Александр Григорович
*кандидат філософських наук, доцент, доцент
кафедри філософії та соціально-гуманітарних
дисциплін Херсонського державного аграрного
університету
м. Херсон*

АНАЛОГОВЕ МИСЛЕННЯ В СУЧАСНІЙ КОГНІТОЛОГІЇ Й ІНФОРМАЦІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЯ

В розвитку сучасної науки однією із основних є проблема кризи мислення та світогляду людини: поділ мислення на аналогове, інтуїтивне, континуальне, з одного боку, та дигітальне, двоїчне, раціональне, логічне, цифрове, переривчасте, дискретне, дисконтнуальне.

Найбільш різко ця дихотомія позначилася на початку розробки обчислювальних пристроїв, в яких відзнача лися дві лінії - аналогових, континуальних та цифрових, дискретних машин. В процесі розвитку обчислювальної техніки на більшості напрямів переконливішою вигля дає перша лінія.

Як зазначає Л.І. Белєхова: “Аналогове осмислення розглядається... як когнітивний процес встановлення відповідностей між двома порівнюваними сутностями та перенесення подібностей або різниць у ознаках, якостях, відношеннях, станах та ситуаціях” [1]. Таке розуміння характерне для сучасної когнітології і повністю відрізняється від традиційної гносеології.

Традиційна гносеологія (в лаконічному вигляді вона представлена в працях В.І. Леніна) ідеологічно заангажована, цілком орієнтована на утвердження “безбожного” матеріалістичного монізму (“у світі немає нічого, крім

рухомої матерії”). Знання трактується як відображення об’єктивно існуючого матеріального світу в мозку людини, тобто воно позбавлене онтологічного статусу. Дійсні лише мозок і об’єкт. Третього не дано. Ленін спирався на механістичний матеріалізм Гьббса (“світ - це сукупність тіл”) і вчення Локка (про дослідну природі знання). Алгоритмічна сторона (як, яким способом відбувається процес пізнання?) в цих навчаннях не розглядалася.

Між тим, в сучасних умовах інформатизації та створення штучного інтелекту на перше місце виступають не ідеологічні, як переконливо доводять Кани- гін Ю.М. і Кушерець В.І., а процесуальні (алгоритмічні) сторони пізнання, тобто відповідь на питання про способи розробки знання і подання (ідентифікації). [2, 107]. Знання (подання) виступає у вигляді інформації, яка реально існує (має онтологічний статус), хоча і недоступна органам почуттів. Воно існує у вигляді Біблійного “Слова” - мислеформи (семантичного посилання), що лежить в основі розуміння (ідентифікації). Правий, виявляється, Платон, який стверджував, що знання - це думка, запліднена словом. Людина мислить словами (поки думка не висловлена, хоча б самому собі, не можна вважати, що людина опанувала знанням).

З цим пов’язано і друга відмінність сучасної (когнітивної) гносеології від традиційної (“відбивної”) - у вихідному пункті пізнання. За Леніним, таким є чуттєвий образ, “картинка”, отримана в результаті конкретного споглядання. Зі школи ми пам’ятаємо ленінське: від живого споглядання до абстрактного мислення, і від нього - до практики - такий шлях людського пізнання істини. Але з деякою натяжкою можна сказати: це шлях не людського, а тваринного пізнання. Людина на відміну від тварини в пізнанні світу спирається на результати позагенетичного (соціального чи інтелектуального) успадкування - на знання і досвід, накопичені попередніми поколіннями. У цьому головний “секрет” поступального розвитку людства. Практично всі свої знання людина одержує не в результаті безпосереднього (конкретного) споглядання, а з “повідомлень”, одержуваних від батьків, вчителів, зі ЗМІ, книг, з інтелектуального спілкування і т. д. І чим більше розвинене суспільство, тим менше значення чисто

Пізнання починається не з споглядання об'єкта, а з отримання суб'єктом абстрактних знаків (слів) і наповнення їх конкретним змістом. Немовля чує слово “мама”, але у всьому значенні це слово він конкретизує і зрозуміє лише в зрілому віці. Першокласник пише слово “батьківщина”, почуте від учителя. Але чи зрозуміє він у всій повноті, що таке Батьківщина? Таким чином, не матеріальні об'єкти та їх чуттєві образи виступають основою ідентифікації, а семантичні повідомлення (слова). На противагу Е. юссерлю, який відстоював у свій час вимогу: “Назад, до речей!”, зараз актуальною стає вимога: “Назад, до слів!”. Як у Біблії: “На початку було Слово”.

Глобна відмінність когнітивного підходу від традиційного підходу до пізнання в повній мірі відповідає вимогам ідентифікації. Йдеться про аналогове мислення (пізнання) з його принципами: “Пізнавай невідоме через відоме”: “шукай тотожність відомих об'єктів з невідомими за їх ознаками”. Зазначені принципи аналогій і складають основу ідентифікації об'єктів. Наближення до істини в даному випадку відбувається шляхом перебору альтернатив (аналізу одержуваних відомостей), їх зіставлення з наявними ознаками. Кінцева мета такого перебору і зіставлення - досягнення повної аналогії, тобто тотожності. Ідентифікація і є, за визначенням, “ототожнення, встановлення збігу чого-небудь з чим-небудь”. Аналоговий підхід до пізнання (розуміння) істини характерний саме для Біблії, особливо для Євангелія: адже воно наповнене притчами Ісуса Христа. Притчі і є аналогі “прямихтекстів”.

Важливим елементом інформаційної цивілізації, як відомо, виступають інтелектуалізовані бази знань (спеціальні і загальні), які разом із засобами теледоступу створюють безмежні можливості для отримання, перебору відомостей і їх “додатки” до невідомих об'єктів з метою їх ідентифікації.

Література

1. Белехова Л .І. Аналогове мапування у поетичному тексті (на матеріалі американської поезії) [Електронний ресурс] / Л.І. Белехова / / Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - №8. - С. 148-152. - Режим доступу до журн.: <http://eprints.zu.edu.ua/1234/1/01bliupt.pdf>

2. Каньгин Ю.М. Библия и будущее науки: ориентиры современного знания / Ю.М.Каньгин, В.И.Кушерев. - К.: О-во "Знание Украины", 2009. - 143 с.

Горбатюк Тарас Віталійович
*кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії Національного
університету біоресурсів і
природокористування України
м. Київ*

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ НАУКИ ХХІ СТ.: ГРІД-ТЕХНОЛОПІЇ

Кінець ХХ - початок ХХІ століття характеризується стрімким зростанням розвитку науки, що в свою чергу було спровоковано як розвитком технічних засобів, які використовуються в науці, так і розвитком технології в самому науковому знанні. Однією з таких технологій є грід-комп'ютинг, який виник як нова важлива область комп'ютингу, що відрізняється від традиційного, спрямованістю на інноваційні програми, які пов'язані з необхідністю поділу великомасштабних ресурсів та забезпечення можливості високопродуктивної обробки даних.

Термін "грід-обчислення" з'явився на початку 1990-х років, як метафора, що демонструє можливість такого ж простого доступу до обчислювальних ресурсів, як і до електричної мережі (англ. power grid) в збірнику під редакцією І. Фостера і К. Кессельмана "The Grid: Blueprint for a new computing infrastructure" [1]. З середини 90-х років термін "грід" став використовуватися для позначення певної інфраструктури розподіленого комп'ютингу, запропонованої для обслуговування передових наукових і інженерних проектів.

На даний час грід визначають як географічно розподілену інфраструктуру, що об'єднує безліч ресурсів різних типів (процесори, довготривала і оперативна пам'ять, сховища та бази даних, мережі), доступ до яких користувач може отримати з будь-якої точки, незалежно від місця їх розташування. Тобто грід-обчислення (англ. grid - решітка, мережа) - це форма розподілених обчислень, в якій "віртуальний суперкомп'ютер"